

Haarlemuitspraak

RECHTBANK HAARLEM

Sector bestuursrecht

zaaknummer: AWB 09 - 3784

uitspraak van de enkelvoudige kamer van 4 januari 2010

in de zaak van:

Protestantse gemeente Heemstede,
gevestigd te Heemstede,
eiseres,
gemachtigde: mr. J. Binnerts, advocaat te Haarlem,

tegen:

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem,
verweerder.

1. Procesverloop

Bij besluit van 30 juni 2009 heeft verweerder het aan eiseres in eigendom toebehorende pand aan de Johan van Oldenbarneveltlaan 15 te Haarlem aangewezen als gemeentelijk monument.

Tegen dit besluit heeft eiseres bij brief van 6 augustus 2009, aangevuld bij brief van 2 september 2009, beroep ingesteld.

Verweerder heeft op de zaak betrekking hebbende stukken ingezonden en een verweerschrift ingediend.

Het beroep is behandeld ter zitting van 3 december 2009, alwaar eiseres is vertegenwoordigd door A. Reinink, bijgestaan door hun gemachtigde, voornoemd. Verweerder heeft zich doen vertegenwoordigen door R. de Vries en J. Jacobs, beiden werkzaam bij de gemeente Haarlem.

2. Overwegingen

- 2.1 Ingevolge artikel 1, aanhef, eerste lid en onder b, van de Monumentenverordening Haarlem 2006 (hierna: de Monumentenverordening), verstaat de verordening onder monumenten alle zaken die van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap en/of hun (cultuur)-historische waarde.
- 2.2 Ingevolge artikel 2 van de Monumentenverordening wordt bij de toepassing van deze verordening rekening gehouden met het feitelijk gebruik en de gebruiksmogelijkheid van het monument met inachtneming van bepalingen in overige regelgeving, waaronder bestemmingsplannen begrepen.

Haarlem

- 2.3 Ingevolge artikel 3, eerste lid, van de Monumentenverordening kan het college, al dan niet op aanvraag, een monument aanwijzen als gemeentelijk monument.
- 2.4 Verweerder heeft de aanwijzing van het pand, de Kapel Nieuw Vredenhof, als gemeentelijk monument gebaseerd op het advies van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit / Commissie Welstand en Monumenten (hierna: de commissie) over de redengevende omschrijving en aanwijzing van het pand. De geconstateerde waarden rechtvaardigen volgens verweerder de aanwijzing tot gemeentelijk monument.
- 2.5 Eiseres bestrijdt dat het pand een monumentale waarde heeft. Eiseres heeft haar standpunt bij het indienen van een zienswijze onderbouwd met een tegenadvies van het Nederlands Adviesbureau Monumentenzorg Interieur Architectuur (hierna: NAMIA). In het tegenadvies wordt onder meer het standpunt ingenomen dat het pand geen bijzondere architectuurhistorische of cultuurhistorische waarden heeft en dat geen sprake is van stedenbouwkundige en situationele waarden. Volgens eiseres is verweerder in het bestreden besluit onvoldoende ingegaan op dit tegenadvies en is derhalve sprake van een motiveringsgebrek.
- 2.6 Deze beroepsgrond slaagt.
In het bestreden besluit staat onder Ad 5:
"De in de zienswijze gemaakte opmerkingen op basis waarvan de waardevolle betekenis van het gebouw wordt betwist, worden door het college niet gedeeld. Haars inziens zijn de redengevende omschrijving en de waardenstelling helder genoeg om plaatsing op de gemeentelijke monumentenlijst te rechtvaardigen."
In het advies van de commissie is onder meer het volgende opgenomen:
"De commissie, gelezen de redengevende omschrijving van bovengenoemd kerkgebouw, de ontvangen zienswijze, althans zover betrekking hebbend op de monumentale en cultuurhistorische aspecten, de reactie daarop van het MAB, kennis genomen hebbend van de resultaten van gehouden nieuw veldwerkonderzoek en gehoord de opvatting van de gemeentelijke cultuurhistoricus. Overwegende dat de in de zienswijze betwiste monumentale en cultuurhistorische betekenis van het kerkgebouw voor de gemeente Haarlem naar het oordeel van de commissie onvoldoende overtuigend is aangetoond, adviseert de commissie positief over toekenning van de status van gemeentelijk monument aan dit kerkgebouw."
Niet is komen vast te staan dat verweerder het MAB, die de redengevende omschrijving voor verweerder heeft opgesteld, naar aanleiding van de door eiseres ingediende zienswijze en het tegenadvies om een reactie heeft verzocht en of er door het MAB is gereageerd. Daarvan zijn geen stukken overgelegd en ook ter zitting konden de gemachtigden van verweerder hierover geen helderheid verschaffen. Een zorgvuldige voorbereiding van het bestreden besluit vereist dat verweerder het MAB had verzocht in te gaan op de in het tegenadvies naar voren gebrachte kritiek op de redengevende omschrijving. De commissie is met de enkele overweging "dat de in de zienswijze betwiste monumentale en cultuurhistorische betekenis van het kerkgebouw voor de gemeente Haarlem onvoldoende overtuigend is aangetoond" onvoldoende ingegaan op het uitgebreid onderbouwde standpunt in het tegenadvies van NAMIA dat het pand geen monumentale waarde heeft. Het bestreden besluit berust om deze reden niet op een deugdelijke motivering.
- 2.7 Voorts stelt eiseres dat verweerder geen rekening heeft gehouden met de gebruiksmogelijkheden van het pand, waartoe verweerder - gelet op artikel 2 van de Monumentenverordening - volgens eiseres wel is gehouden. Eiseres heeft in dit

Haarlem

verband verwezen naar een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 13 december 2006 (*LJN: AY8113*).

- 2.8 Ook deze beroepsgrond slaagt. Het pand heeft op grond van het geldende bestemmingsplan de bestemming maatschappelijke doeleinden. Uit het bestreden besluit blijkt niet dat verweerder bij zijn besluitvorming heeft betrokken dat het pand niet meer in gebruik is als kerk, dat gebruik van het pand als kerk in de toekomst onwaarschijnlijk is en dat er beperkte mogelijkheden zijn voor herbestemming. Bovendien is verweerder niet ingegaan op het tegenadvies waarin op dit punt wordt aangegeven dat "vanuit het bouwbesluit" het pand feitelijk ongeschikt is voor gebruik binnen de bestemming maatschappelijke doeleinden en dat de aanwijzing als gemeentelijk monument herbestemming vrijwel onmogelijk maakt. Verweerder heeft aldus niet inzichtelijk gemaakt op welke wijze toepassing is gegeven aan het bepaalde in artikel 2 van de Monumentenverordening.
- 2.9 Verder heeft eiseres aangevoerd dat de aanwijzing is geschied in strijd met het evenredigheidsbeginsel. Eiseres betoogt dat geen rekening is gehouden met haar financiële positie. Eiseres wijst erop dat zij het pand zal moeten verkopen, omdat zij reeds twee rijksmonumenten onderhoudt en zij de instandhouding van een derde monument niet kan bekostigen. In het tegenadvies is opgenomen dat het pand na een aanwijzing als monument permanent te maken zal hebben met hoge onderhoudskosten en dat het gezien voorzienbare exploitatieproblemen onverkoopbaar zal zijn.
- 2.10 Verweerder is in het bestreden besluit onvoldoende ingegaan op de nadelige consequenties van de aanwijzing van het pand als gemeentelijk monument voor eiseres. In het bestreden besluit wordt allereerst niet ingegaan op de stelling in het tegenadvies dat de aanwijzing als gemeentelijk monument leidt tot permanent hoge onderhoudskosten. Zoals hiervoor is aangegeven is het pand niet meer in gebruik als kerk en is het onwaarschijnlijk dat het pand in de toekomst nog als kerk zal worden gebruikt. Dat betekent dat aan het pand een andere bestemming zal moeten worden gegeven, waarbij de mogelijkheden gelet op het geldende bestemmingsplan gering zijn. Wordt daarbij in aanmerking genomen dat eiseres, naar zij onweersproken heeft gesteld, uit financiële overwegingen het pand zal moeten verkopen, dan rijst de vraag welke consequenties de aanwijzing als gemeentelijk monument heeft voor de door eiseres te realiseren verkoopprijs. Eventuele nadelige financiële consequenties die verkoop en herbestemming van het kerkgebouw, zo al mogelijk, met zich brengen, zijn door verweerder onvoldoende belicht. De enkele verwijzing in het bestreden besluit naar de mogelijkheden van schadevergoeding acht de rechtbank onvoldoende, aangezien het daarbij gaat om vergoeding van schade ten gevolge van de weigering of verlening van een vergunning en niet ten gevolge van de aanwijzing als gemeentelijk monument. Ook op dit punt ontbreekt derhalve een deugdelijke motivering.
- 2.11 Het beroep is gegrond. Het bestreden besluit moet worden vernietigd wegens strijd met artikel 7:12 Awb.
- 2.12 Voorts bestaat aanleiding voor een proceskostenveroordeling ten aanzien van verweerder. De kosten dienen aan de hand van het Besluit proceskosten bestuursrecht te worden gesteld op € 644,- (1 punt voor het indienen van een beroepschrift en 1 punt voor het verschijnen ter zitting, wegingsfactor 1) voor door een derde verleende rechtbijstand in beroep.

Haarlem

3. **Bestlissing**

De rechtbank:

- 3.1 verklaart het beroep gegrond;
- 3.2 vernietigt het bestreden besluit van 30 juni 2009;
- 3.3 veroordeelt het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem in de door eiseres gemaakte proceskosten tot een bedrag van in totaal € 644,-, te betalen aan eiseres;
- 3.4 gelast dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem het door eiseres betaalde griffierecht van € 297,- aan haar vergoedt.

Deze uitspraak is gedaan door mr. W.J. van Brussel, rechter, en op 4 januari 2010 in het openbaar uitgesproken, in tegenwoordigheid van R.I. ten Cate, griffier.

afschrift verzonden op: - 6 JAN 2010

Rechtsmiddel

Tegen deze uitspraak staat hoger beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag. Het hoger beroep dient te worden ingesteld door het indienen van een beroepschrift binnen zes weken onmiddellijk liggend na de dag van verzending van de uitspraak door de griffier.

Voor eensluidend afschrift.
De griffier van de rechtbank te Haarlem